

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XV. Aristotelis,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Deut. 6. 9.

Eustath. in
Hom. Iliad.
Theocr. Schol.
in Idyll. 6.

Euseb. Chron.
Gr. libr. 1.
Scalig. in Eu-
seb. Chron.
Gr. libr. 1.
Marc. Cap. 1. 2.
Georg. Syn-
cell. Chronogr.

Iamblic. de myst.

Ioseph. Antiq.
libr. 1. cap. 7.

Ioseph. Antiq.
libr. 1. cap. 7.

Jud. 7. 19, 26.
Voss. De arat.
mundi, cap. 10.

Aristotelis,

Ioseph. libr. 1.
Contr. Apion.
Euf. De Præp.
Evang. libr. 9.
cap. 1. & 6.
Clem. Alex.
Strom. 1.

tur. Unde Israëlitas jubet Moses præcepta Decalogi in liminibus domorum describere. Leges Atheniensium in ligneis cippis descriptæ prostabant. Sic quoque scripsisse Ægyptios & Scythas docet Eustathius. Hinc vox *καταγραφή*, *sculpere & scribere* significat, ut & hic & Theocriti Scholiales tradunt: quemadmodum & Ebræis *קָטַף*. Meminerimus præterea vetustissimum apud Ægyptios legumlatorem habitum fuisse Mosem, ut constat ex Diodoro. Mosem autem Mercurium esse, certissimis rationibus infra conficiam. Suspicio igitur doctrinam Mosis de principis rerum, ipsiusque Leges, cum pro veris & æquis haberent Ægyptii, & apud se ratas esse vellent, in columnis ligneis vel lapideis descriptas publice proposuisse; atque has Columnas, quod doctrinam continerent Mosis, qui Mercurius dicebatur, Columnas Mercurii esse dictas. Historiam vero creationis rerum iis inscriptam, interpolatam fortasse, & figmentis, quibus dedita ea gens est, perspersam, *Ἐπιτομή τῶν ἐργῶν* appellat Manethos apud Eusebium; quod interpretor, Mosis Genesin; quam & *ספר תולדות*, *Librum generationum*, dictam ab Ebræis ostendit Scaliger. Fallor, an ea sunt quæ *Deorum stemmata* appellat Martianus Capella, in subterraneis adytis Ægyptiorum adscripta eminentibus saxi, quæ nominat Stelas. Tradunt autem Eusebius & Georgius Syncellus, has Columnas sacris notis inscriptas à Thoyth, sive priore Mercurio, in Seriadica terra fuisse positas, ac deinde post Diluvium ex sacra lingua in Græcam esse translatas, & sacris Ægyptiorum penetralibus conclusas ab Agathodæmone, sive altero Mercurio, Tati patre. Videntur certe Columnæ illæ principia mundi, ut dixi, juxta Mosaicam doctrinam esse complexæ; atque inde petita esse, quæ sacris Ægyptiorum libris continebantur, subnexis tantum sequentis ævi gestis. Publica autem conditi fuerant auctoritate hi libri, & in tabulariis servati; unde commentaria sua Manethos descripsit. Est apud Iamblichum, Bicin prophetam Ammoni regi quædam esse interpretatum ex Mercurialibus libris, quos in adytis Saitici Templi sacris literis exaratos repererat: hos in Græcam linguam ex Ægyptia conversos esse ait. Mercuriales dicti sunt libri isti, quod ex Mercurii Columnis essent delibati. Hinc instructi sunt Pythagoras & Plato. Quoniam autem illi libri Ægyptiorum ex Columnis Mercurii fuerant excerpti, ideo ex Columnis Mercurii eruditi dicebantur, quibus facta fuerat librorum illorum copia; & ex Columnis Mercurii petita itidem dicebantur, quæ ex mysticis illis voluminibus fuerant collecta. Id ostendit Epistola Manethonis ad Ptolemæum Philadelphum, in qua compilasse se fatetur scriptos à proavo ejus Mercurio, posteriore videlicet, libros.

Quod autem ait Manethos apud Eusebium & Georgium Syncellum, Mercurii Columnas ante Diluvium extitisse in Seriadica terra, in eo videtur Columnas Mercurii Ægyptias confundere cum Columnis duabus, lapidea una, lateritia altera, quibus Sethi nepotes sideralem scientiam insculptam commendasse Iosephus tradidit: quarum & lapideam (legendum enim hoc loco *λίθινη*, non ut vulgo editum extat *μαρμαρινή*) sua ætate in Syriade mansisse affirmat. Pseudo-Eustathius in Hexæmeron fuisse eam scribit *ἐν τῇ Σετριάδῃ, ἐν τῇ Σετριάδῃ*, ad sua usque tempora. Cedrenus: *ἡνὲς οὐκ ἔστιν, ὡς Ἰωσήφους μαρτυροῦν, ἐν τῷ Σέτριάδῃ ὄρει, ἕως ἡ, νῦν. Quæ servatur, ut testis est Iosephus, in Sirido monte, ad hoc tempus.* Igitur Eusebius Mercurii Columnas confundit cum Columnis posterorum Sethi; & quoniam has *ἐν τῷ Σετριάδῃ* positas legerat, ibidem & illas statuit. Hinc factum ut Syriadem, & Seriadicam terram, circa Ægyptum quærent nonnulli. Nam Seres Æthiopica gens est, & Ser fluvius insulam Seriam in mari Rubro efficiens, & Seres oppidum in vicinia Ægypti. Verum quis credat Sethum, aut Sethi filios in Æthiopiam penetrasse, cum vix credibile sit, ante Diluvium, Asia excessisse quemquam? Opinabar ipse quoque Siriadem terram dictam Ægyptum, quasi Niliacam: Nilus enim est Siris. At propius vero videtur signari à Iosepho Syriam illam, quam ad Cophenem fluvium ipse alibi locat: vel legendum *σετριάδα*, ut intelligatur Schirath, locus in Galgalis, in quo fuisse *סְפִירִים, τὰ γλυκῆα*, lapides *sculptos* docet nos liber Judicum. Quæ verisimillima est conjectura amplissimi Vossii, quem & pro sua singulari virtute summopere colo, & pro veteri nostra necessitudine valde amo.

XV. Aristotelem cum Judæo quodam in Asia fuisse conversatum, Clearchus Aristotelis discipulus memorie prodidit. Frequens quippe fuit hoc tempore Græcorum consuetudo cum Judæis, qui & bellis interfuerunt Alexandri, & sub eo, ipsiusque successoribus stipendia meruerunt. Verba ipsa Clearchi recitant Iosephus & Eusebius. Itaque Aristoteles rerum omnium causam esse dixit Deum & Materiam, quod ex eodem fonte, Mosis videlicet doctrina, quippe adulterata & corrupta, videtur esse profectum, unde sententiam eandem hausisse Platonem diximus, qui & Ideam præterea addidit. Idem post principem Deum Deos alios inferiores, sub intelligentiam tantum cadentes posuit, Angelos nimirum; auctore Mose, vel aliis certe Scriptoribus sacris. Denique

niq̄ue in libello De mundo vetustam quamdam ait esse doctrinam, quæ Deum rerum omnium conditorem & servatorem esse statuit, quod ad Mosem utique videtur pertinere. Promptum ergo & facile fuit Aristobulo Judæo ostendere, ex Mose & Prophetis Peripateticam Philosophiam manasse; quod factum ab eo testatur Clemens Alexandrinus.

Clem. Alex.
Strom. 5.

XVI. Æqualis fuit Aristotelis Hecataeus Abderita, qui de Judæis librum reliquit. Hujus quoque extabat liber de Abrahamo: quem librum Historiæ hujus Judæicæ partem fuisse opinantur quidam. Eo autem Judæorum instituta ita probabat, ut vel religionem Judaicam eum esse amplexum suspicatus sit Herennius Philo, vel librum certe suppositum esse: futili sane & inani conjectura. Narrabat præterea quomodo erga suas leges affecti essent Judæi, easque constanter & fortiter retinerent: id quod aiebat se ab Ezechia summo eorum Pontifice audivisse, qui gentis suæ instituta, & vitæ rationem è libro, in quo descripta hæc erant, audiente se prælegebat. Librum hunc autem, Mosaicum volumen esse aio. Causam idem alibi affert, cur neque Mosaicæ legis, neque memoratorum in ea virorum meminerint Historici, vel Oratores, vel Poætæ; quod nempe sacra mytheria ore impuro enuntiari minime liceat. Quæ quidem rei non veræ vera ratio est: quam multorum enim scriptis celebrata sit Judaica Lex, satis indicat hæc à nobis instituta disquisitionis.

Hecataei.

XVII. Conuphidem in Ægypto audiit Eudoxus Cnidius. Illic autem ex Columnis Mercurii Philosophiam didicisse ipsum commemorat Iamblichus. Atqui Columnas illas Lege Mosis ac doctrina fuisse inscriptas non infelici conjectura supra deprehendimus.

Eudoxi.

XVIII. Sequitur Chaldaicæ historiæ florentissimus scriptor Berosus, quam ex vetustis quidem Annalibus Chaldaeorum collegit. Attamen de generis humani corruptela, & effuso puniendis hominum noxis Diluvio, deque Arca in Armeniæ verticibus delata, qua sobolis humanæ reparator Noachus servatus est, ita disserit, ut à Mose plurima, vel ipsum, vel quos secutus est Annales, summissè appareat. Atque hunc subinde affectati sunt Abydenus, & Alexander Polyhistor, ex quorum ruderibus Mosaicæ auri ramenta eruemus.

Berosi.

XIX. Demus ergo hic locum Abydeno, qui idem videtur ac Abydenus ille Palæphatus, Aristotelis, ut ferunt, amasius: uterque enim in scribendis historiis industriam suam exercuit; & ut hic Arabica, Cypriaca, & Delia scripsit, ita ille Assyriaca, Medica, & Chaldaica, paræ argumenti res ac tituli. Nec moror varietatem scripturæ in nomine hoc exprimendo, quam observavit Scaliger: nam ea ex inuito in veteribus libris iotacismo provenit. Fragmentum porro insigne ex ejus Assyriacis & Medicis affert Eusebius in libris De præparatione Evangelica; in quo Diluvii Noachici, Arcae ad Armenios montes appellentis, & avium inde emissarum casus, turris quoque Babylonica historia, ita narratur, ut Mosem tanquam per nubila facile agnoscas.

Abydeni.

Scalig. in Euseb. Chr.

Euseb. De præp. evang. libr. 9. cap. 11.

XX. Quod Mosem Græce loquentem audimus in interpretatione Septuaginta Senum, id Demetrio Phalereo debemus. Hoc enim auctore & inventore egregia hæc & memorabilis opera ad literarum sacrarum illustrationem collata est. Ex quibusdam Josephi verbis adversus Apionem, existimari possit aliquid de Judæis scripsisse; sed si veris locum damus, videtur illic Josephus Phalereum Demetrium confudisse cum Demetrio Judæo, qui de Judæorum regibus dissertationem edidit.

Demetrii

Phalerei.

Joseph. adv. Apion. libr. 1.

XXI. Hic recensendi celeberrimæ hujus Librorum sacrarum Interpretationis Græcæ auctores Septuaginta, & ipse rei narrator Aristæas: cujus tamen nomine inscriptum quod extat opus, genuinum esse contendere nolim. Interpretationis quoque hujus historiam, & auctores in controversiam revocari scio. Sed ne ipsi quidem sententiæ receptæ oppugnatores, negant sub Ptolemæo Philadelpho Græcis literis explicatos esse Libros sacros, quod mihi in præsentia satis est.

Septuaginta

Interpretum

Scripturæ sa-

cræ, & Ari-

stæ.

XXII. De numero Septuaginta horum Interpretum unum fuisse Ezechiolum, Judaicarum tragædiarum poetam, quibusdam persuasum esse video. Certe non Eusebium solum, & Clementem Alexandrinum præcessit ætate, sed & Alexandrum Polyhistorum, qui fuit L. Sullæ coævus; & Demetrium Judæum, qui ex ejus scriptis fragmenta depromit apud Eusebium. Vixisse autem Demetrium hunc, inter Ptolemæos, Philopators, & Lathyrum, paulo post patefaciam. Drama ejus hodieque extat, ἐξαρωνῆ inscriptum, quo Ebræorum exitus, duce Mose, explicatur.

Ezekieli.

Euseb. De præp.

Evang. l. 9. c. 21.

Clem. Alex.

Strom. 1.

XXIII. At Manethos Sebennyta in Ægyptiaca Historia luculentam Mosaicarum rerum collegit memoriam, sive ex sacris Columnis à priorè Thoyth positis, sive potius ex libris sacris, quos ex Columnarum inscriptionibus Mercurius Trismegistus expresserat. Hæc autem supra demonstravi fuisse ex Mosaicis libris delibata. Confu-

Manethoni.